Stupeň utajení ZRUŠEN dle §22, odst. 4, zák. č. 412/2005 Sb., dne 10.7.2006

~~P ř í s n ě t a j n é !~~

Z p r á v a o s i t u a c i n a Z Ú

A N K A R A

K celkové atmosféře : Po pracovní stránce je na ZÚ Ankara vše v pořádku a chod úřadu příjezdem nezkušeného velvyslance ovlivněn nebyl.Po stránce politické nelze činit žádné určité závěry,neboť pracovníci ZÚ se politickým tématům úzkostlivě vyhýbají a i v soukromých rozhovorech mimo úřad projevují maximální zdrženlivost.

Lze říci,že oba diplomatičtí pracovníci se obávají svého odvolání,jež spojují s nástupem nového tituláře a s tím související výměnou personálu,o níž zde kolují zatím neurčité pověsti.

S II.tajemníkem Kubanem mluvil telefonicky představitel konsulárního oddělení MZV Turecka o jeho nadcházejícím odjezdu,o čemž Kuban nebyl dosud oficiálně informován,což ale souhlasí se stanoviskem 7.to.MZV ČSSR (dle sdělení s.Pisingra),dále je známo o nadcházejícím příjezdu s.Škáchy a kromě toho se zde mluví o příjezdu dalšího I.tajemníka,kterého si prý vymínil nový velvyslanec.Dne 11.února přivezl jakýsi turacký obchodník z Prahy zprávu o nahrazení rady Stropnického bývalým ministrem zahraničního obchodu Tabačkem. O svém odvolání veřejně mluví radista Pejšek i jeho manželka.

Kuban i Knobloch se hluboce zajímají o výsledky stranicko-služebních prověrek,jež probíhají v současné době na MZV v Praze a několikráte se mne na tuto záležitost vyptávali.Přitom mi každý zvlášť soukromě sdělil,že nesouhlasil se jmenováním D. do Ankary,neboť prý to ohrozí akceschopnost ZÚ, který potřebuje v čele zkušeného člověka.

Značná zdrženlivost může být vyvolána i opatrností přede mnou,neboť ačkoli se s Kubanem známe ještě z ústředí,jsem pro všechny pracovníky ZÚ bez rozdílu člověkem,o němž nic nevědí.

Získal jsem si určitou důvěru hospodáře Karpfingera,který mne varoval,

abych si "dával pozor" na s.Halíka,jenž "vše donese do Prahy".K osobě hospodáře se ještě vrátím níže.

Jediná stranická schůze,jíž jsem byl přítomen proběhla bez jakýchkoli rušivých momentů a vyzněla v podporu politiky ÚV KSČ a její konkretisace v ekonomické oblasti na lednovém zasedání pléna.

ZÚ lhostejně přijal zprávu tureckého tisku,která označila šoféra Majerníka jako pracovníka sovětské bezpečnosti,obdobně byla přijata i zpráva,označující mne za "Dubčekova hlídače".Na pravdivost této informace se I.tajemníka Knoblocha dotazoval jeden z vedoucích odboru tureckého MZV.Knobloch mu dal zápornou odpověď,ovšem z tónu,jímž mi toto sděloval,bylo jasné,že sám podobnou možnost nevylučuje.

K osobě velvyslance : Již v prvním rozhovoru se mnou zdůraznil,že nikde a v žádném případě nebude šířit ty své názory,jež se liší od politiky současného vedení strany a naznačil,že jde o otázky vnitropolitického charakteru. Na poslední stranické schůzi také plně podpořil závěry lednového pléna.

Řekl mi také,že jeho otec zasvětil straně celý život a on sám jedenatřicet let a je proto velmi rád,že mu strana dala možnost,aby pro ni pracoval i nadále. Odsuzuje také činnost pravicových a protisocialistických sil .

Při denním překládání zpráv ze světového tisku reaguje odmítavě zvláště na ty pasáže,jež se pokoušejí stavět jej do protikladu se současným vedením strany a dodává,že současná politika vychází v podstatě z Moskevských dohod ze srpna 1968,které on sám také podepsal a nesouhlasí s tvrzeními o "tlaku ultrakonservativců" ve směru zahájení politických procesů.Obdobné zprávy označuje za provokaci.

Při našem prvním rozhovoru mluvil velmi vřele o SSSR,jenž je pro něj "druhou vlastí". V tomto okamžiku byl nucen se odmlčet,protože byl hluboce dojat. V tituláře ZST chová velikou důvěru,účastní se jejich společných porad a radí se s nimi o vlastním postupu,na př. ve spojitosti s kampaní tureckého tisku při jeho příjezdu.

Hospodář Karpfinger mi soukromě sdělil,že titulář i jeho manželka po pří -

jezdu do Ankary mluvili několikráte o lásce československého lidu,jíž byli zahrnuti a jež byla příčinou jejich odjezdu z republiky.Není však pravděpodobné, že by s ním velvyslanec mluvil v tomto duchu.Z jiných pramenů podobné výroky nebyly potvrzeny ani nepřímo.

Psychický stav velvyslance : Lze předpokládat,že podrážděnost,o níž mluvil s.Škácha před mým odjezdem,již pominula.V prvních dnech mého pobytu zde si titulář stěžoval na určitou nervovou nevyrovnanost a také na to,že spí jen dvě až tři hodiny denně,což ovšem může být spojeno s procesem aklimatisace.Dodával tehdy,že po uklidnění se začně aktivně s mou pomocí učit anglicky.V našem rozhovoru dne 17.února se mne dotázal,zda-li bychom s výukou mohli začít v následujícím týdnu,takže se domnívám,že i stavy nervosity již přecházejí.

Před pracovníky ZÚ svou nervositu,na níž si mi stěžoval,v žádném případě neprojevoval.Pracovníci ZÚ se jednoznačně domnívají,že bude mít daleko větší porozumnění pro kolektivní život než jeho předchůdce velvyslanec Kaňka.

Předpokládám,že nebezpečí jeho náhlého návratu do ČSSR nehrozí,právě naopak,dle některých známek lze učinit závěr,že diplomatickou kariéru bere velmi vážně a že Ankaru nepovažuje za místo svého posledního působení v zahraničí, či lépe řečeno,nechce ji považovat.

Dle mého názoru chová plnou důvěru k s.Halíkovi,ačkoli je mu známo,že jde o orgána MV a byl by rád,kdyby s.Škácha přijel co nejdříve.

K velvyslancově korespondenci : Počáteční příliv dopisů ze všech zemí světa (ze socialistických pak pozorována pouze korespondence z PLR) znatelně poklesl - z 10 až 15 denně na 3 až 5.Za současného stavu je tato korespondence téměř absolutně nekontrolovatelná,neboť sekretářka Pejšková ji buď nenápadně ukryje,či ji umístí tak,že není vhodné se k ní přiblížit. Určitou část dopisů sama otevírá. Na některých z nich lze rozeznat,že jde o žádosti a autogram. Podotýkám,že některé dopisy z ČSSR,z čs.ZÚ a dokonce i dopisy cizích státních příslušníků jsou zasílány prostřednictvím zajištěné pošty z MZV.

Touto cestou přišla i česky psaná pohlednice,zřejmě ze ZÚ Brasilia,obsahující "blahopřání 80 milionů Brazilců" ke jmenování do Ankary,podepsaná:Zdeněk a Lucie (či Lidie).

Na určitou část pošty velvyslanec zřejmě odpovídá,některé věci postupuje k vyřízení ústředí.

Pokud jde o překlad těchto dopisů do češtiny,bylo positivně zjištěno,že v jednom případě (z italštiny) byl požádán rada Stropnický. Anglické dopisy pravděpodobně překládá sekretářka Pejšková. Němčinu ovládá velmi dobře velvyslancova manželka.

Zatím nebylo zjištěno,že by se na velvyslance obrátil někdo z prominentních emigrantů.Vyřízení ústředí předal žáležitost jakéhosi Petra Mačaje z NSR. Kontrola však je minimální.Obálky nelze získat ani pod záminkou sbírání známek (od sekretářky),většina z nich je uložena v jejím sejfu,po otevření a tedy i přečtení.

Dne 8.února jsem náhodou ve službě získal celou zásilku pošty.Zjištěné zpáteční adresy uvádím v příloze.

Styky velvyslance : Jednoznačnou prioritu mají styky s tituláři ZST,především pak s velvyslancem SSSR. Tituláři ZST jsou jediní,koho velvyslanec navštívil mimo rámec zdvořilostních návštěv. Odmítl,mj. účast na koktejlu pořádaném velvyslancem USA i na koktejlu jugoslávském.

Již při našem prvním rozhovoru mne upozornil,že s velvyslanci ZST se bude setkávat bez tlumočníka,neboť se s nimi dohovoří rusky. V případě rusky mluvícího jugoslávského titulář̌e však raději volil účast tlumočníka (III.taj.Vančaty),protože prý Jugoslávec mluví francouzsky lépe než rusky.Francouzsky se mluvilo také u Rumuna,Syřana,presidenta a ministra zahraničních věcí.Vše ostatní probíhá anglicky.Z rozhovorů vedených francouzsky existují pouze stručné formální zápisy. Knobloch se zřejmě tlumočení dobrovolně vzdal a ani Vančata se jím nezabývá s chutí.

K návštěvám západních titulářů: Velvyslanec je velmi opatrný a snaží se, aby byly co nejkratší,neboť,jak uvedl po návštěvě u Holanďana,by to mohlo být špatně pochopeno.

Při diskusích se západními tituláři se projevuje značná nezkušenost v diskusi (či přehnaná opatrnost),jež spočívá v častém opakování se a také v ne vždy nejvhodnějším výběru argumentů a neschopnosti soustředit se,což vede k vel-

mi komplikované a útržkovité formulaci myšlenek,jež značně ztěžuje překlad.

Část záznamů z rozhovorů je autorisována a občas pozměněna velvyslancem, což je patrno z textu.Přesto původní,neopravená verse je přesnější.Záznamy bez velvyslancovy parafy jsou kopie textu předloženého ke schválení,zdaří-li se nám získat autorisované originály,přiložíme je dodatečně.Upozorňuji na tři výjimky : a) Záznam z rozhovoru u Francouze (neparafovaný) jsem byl nucen rekonstruovat po několika dnech zpaměti a je proto kratší,než verse předložená ke schválení,b)doplněk k rozhovoru u Švýcara z očividných důvodů předložen ke schválení nebyl,c)zatím chybí záznamy z rozhovorů u titulářů SAR a Chile,jakož i všechny záznamy pořizované Vančatou či titulářem osobně.Získáme-li je, také je dodatečně přiložíme.

Poznámky:1)Na některé podniky,pořádané tureckou stranou a pravděpodobně i titulář jsou zváni pouze velvyslanci a s účastí dalších osob,tedy ani tlumočníka,se nepočítá,viz večeře v Senátě dne 9.2.70.

2)Velvyslanec byl v krátké době již podruhé nepřímo pozván na lov (řeckým titulářem a generálním tajemníkem MZV Eralpem).Přestože dává vyhýbavé odpovědi,není schopen skrýt svůj zájem a domnívám se,že v relativně krátké době,zvl.v případě opakování Eralpovy nabídky,podobný návrh přijme.

3)Na slavnost položení základního kamene mostu v Istanbulu odejel titulář s manželkou ve společnosti velvyslanců dalších socialistických zemí bez tlumočníka.

19.2.1970